NAM THU MUOI HAI — SỐ THU 2278 — DEPOT LEGAL — MỖI SỐ: 0$02 — NGÀY THỨ HAI 20 OCTOBRE 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE — Nº 2278

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat, annuel.
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

PARAIT

	Indochine	Chine, Siam, Inde anglaise, Japon, Philippines	Autres pays de l'Union postale	Pays hors de l'Union postale	Pays étrangers
Un an	6$00	6$00	6$00	6$00	12$00
Six mois	3$00	3$00	3$00	3$00	6$00
Trois mois	1$50	1$50	1$50	1$65	3$00
Un mois	0$50	0$60	0$55	0$60	1$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LUC
Administrateur-gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 450

Một việc rất cần thiết ở các chốn thôn-quê

Việc cần thiết thứ nhất của người ta trên đời, là phải mỗi người có ở trong tay một nghề mưu sinh, người nào cũng có một nghề, thì trong gia-đình đã thêm được một người làm ra tiền mà trong xã-hội lại bớt được một người phần mất lợi, hạnh-phúc của một người gây từ đó, hạnh-phúc của một nhà trông vào đó, mà nền kinh tế của cả một xã-hội cũng từ đó mà vững bền được. Ai cũng có nghề-nghiệp, được ấm cật no lòng, có hàng-sản thì dễ giữ được hàng-tâm, mà không làm những việc trái phép phạm cấm, duy trì được trật tự trong xã hội, mà sự tiến-hóa mới có thể mong được mau. Ở đời nào cũng thế, ở nước nào cũng thế, trong nước thường giữ vững được cuộc trị an, là vì ít số người du thủ du thực, mà muốn bớt cái số người du thủ du thực, thì lại cốt nhờ về thực-nghiệp mở mang, đó là một lẽ rõ ràng, không cần phải suy xét lâu mà cũng hiểu được.

Hiện nay bốn bể giao thông, năm châu họp chợ, sự cạnh tranh sinh tồn lại càng kịch-liệt, các cường quốc ở trên mặt địa-cầu, càng đua đuổi nhau về nghề thực nghiệp, cũng vì công chiến, thương vì thương chiến, một bước cũng không chịu nhường nhau, các nước đường chú trọng về đường thực-nghiệp biết chừng nào.

Người mình bó buộc về cái lập tục lưu truyền đã mấy nghìn năm nhất sĩ nhì nông, ngoài ra thì đều cho là mạt nghệ, mà không ai lưu ý đến sự lâm nghề. Nói về phần riêng một người, thì nhiều người du dãng mà không có cách sinh nhai, nói về phần chung cả xã-hội, thì người sinh lợi đã ít, người phần lợi lại nhiều, tài-nguyên trong nước mới không được sung dụ, cái sự dân nghèo nước yếu, cũng có lại đó một vài phần.

Gặp buổi vận hội mở-mang này, những điều hàng ngày tai được nghe mắt được thấy, sinh-kế của người ta như thế mà mình như thế, thực nghiệp của người ta như thế mà mình như thế, trông người lại ngẫm đến ta, mới biết mình nghề nghiệp không đủ, cách sinh nhai thật là vụng về. Cũng đã có người xét đến cái căn nguyên nghèo hèn ở nước mình, mà muốn tìm bài thuộc đối bệnh. Câu chẩn hưng thực-nghiệp đã gần thành ra câu cửa miệng, mà người có lòng nghĩ đến cái phương-pháp để chẩn hưng thực-nghiệp, thì còn chưa thấy được bao nhiêu. Hiện nay nền sơ-học mới sửa đổi, sự giáo-dục có cơ chóng phổ thông hơn ít nhiều, những người hoặc vì tư chất kém, hoặc vì gia-tư không được doanh dư, không thể heo học lên các bực trên thì khi được cái bằng sơ-đẳng yếu-lược rồi, tất cần phải theo học về đường thực-nghiệp. Ở các chốn thôn quê, trường học để khai trí cho con em là một việc rất cần, mà trường công-nghệ để dạy cách trị sinh cho con em cũng là một việc nên có. Việc giáo-dục ở một dân tộc bán khai, trí thức hãy còn u tối, nghề-nghiệp chưa được khoáng trương, như xã-hội ta bây giờ, tất trước phải lo đến sự dìu dắt cho con nhà nghèo, thì cái sự khốn nạn mới mong được bớt đi, mà sự giáo-dục mới lạm gọi là hoàn-thiện. Ka xem như làng Thượng-cát, phủ Hoài-đức, học trường đã thành lập, mà công xưởng lại cũng mở mang, con em đã tiện nơi tổng học để khai thông trí thức, lại sẵn chỗ lập nghề để biết cách làm ăn, khai trí trị sinh đã không thiên bỏ, chắc là sau này, sự tiến hóa được mau hơn và phúc lạc lợi cũng được hưởng trước mọi nơi. Mong rằng những người có nhiệt thành lo đến việc tương lai của nước nhà, mà lại có thế-lực ở trong xã-hội, trước nhất phải liệu giúp đỡ con nhà nghèo khó, mà hô hào xướng suất, mở trường công-nghệ ở chốn thôn-quê. Rồi đây gắm bỉ năm nữa, những con nhà nghèo theo học các trường, có bằng Sơ-học yếu-lược đã sẵn có nơi dung mạo, dạy bảo nghề nghiệp, mà không đến nỗi thất sở bơ vơ, đó là một việc rất cần thiết mà rất hợp thời.

Ôi! Cái nạn ngu dốt là bởi ít học, mà cái khổ túng thiếu là tại không nghề, nếu dù ở đâu, dù bao giờ việc khai-trí vẫn là rất cần, mà việc trị-sinh cũng không nên hoãn, nếu được khắp các làng các tổng mỗi nơi có một cái trường Sơ-học mà lại phụ có một cái sở lập nghề thì hay quá.

H. T. B.

CẢI NGHỀ XẾP CHỮ

Thợ xếp chữ lấm khi là một hạng có học-thức. Nguyên cái nghề ấy bó buộc người ta phải đọc, nên lắm người làm nghề ấy trở nên người có học-thức mà học-thức có khi rất trọng.

Xưa nay cũng nhiều nhà đại-danh ở nghề ấy mà ra.

Chứng như văn-sĩ Hegésippe Moreau xuất thân ở nghề xếp chữ. Ông Béranger cũng vậy.

Nhà tiểu-thuyết Restif de la Bretonne trước kia cũng làm nghề xếp chữ lâu năm.

Ông Balzac cũng biết nghề xếp chữ. Ông Proudhon là một nhà đại-danh xuất thân là một người thợ xếp chữ. Ông Benjamin Franklin là nhà chế tạo máy thu lôi cũng vậy.

Nhà sử học Michelet lúc thiếu-niên cũng biết qua nghề ấy.

Người ta nói ông Doumer xuất thân cũng làm nghề xếp chữ, và ông chỉ đi học riêng buổi tối mà nên một nhà đại-danh vậy.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 18 Octobre 1924

Làng lễ cụ Anatole France

Đã cất đám cụ Anatole France. Chánh-phủ, các quan đại-sứ và công chúng dự lễ rất đông.

Trong ngạch các quan đại-sứ

Các báo nói rằng M. De Fleuriau, đại-sứ Bắc-kinh đổi sang đại-sứ ở Londres.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 18 và 19 Octobre 1924

Tại hội Vạn-quốc

M. Hymans báo hội Vạn-quốc rằng ông sẽ mời hội-đồng quản-trị của hội Vạn-quốc đến họp một kỳ bất thường để xét việc phân-tranh của nước Anh và nước Thổ.

Các quan đại-sứ nước Brésil và nước Chili ký bản án văn về việc phân xử các mỏ phân tranh quốc-tế.

Việc chỉnh-trị nước Đức

Quan thủ tướng Marx đề-nghị các chánh đảng ở nghị-viện để mời các đảng cử người dự vào tòa nội-các không thành-công, thì chiều hôm nay, ông có tiếp một viên đại biểu của đảng quốc-dân, và nghe đâu ông hiến đảng ấy bốn bộ.

Liệt quốc với trái-khoản Dawes

Tin Madrid. — Các nhà ngân hàng ở Madrid tiếp được giấy của các nhà ngân-hàng nước Bỉ nói rằng nhượng cho các nhà ngân hàng ấy một số 45 nghìn trong cái phần của nước Bỉ về trái khoản nước Đức.

Đáng-lễ cụ Anatole France

Ngày hôm nay đã làm lễ cất đám cụ Anatole France. Linh cữu rước đến trước viện bác-sĩ, ở đấy có đặt một cái bàn-thờ, có binh-lính làm lễ chào. Trên cao đài có quan tổng-thống và các quan tổng trưởng các bộ, các ông nghị-viên, các ông bản-lãnh, nhiều các viên-chức trong chính giới và khoa học giới. Học-trò các trường có đến trước nhà mồ. Các quan có đọc diễn-văn.

Nước Bỉ với việc nước Đức xin vào hội Vạn-quốc

Nước Bỉ trả lời nước Đức rằng nước Đức phải xin thẳng với hội Vạn-quốc và theo lệ thường.

Nước Bỉ không ngăn trở việc nước Đức được một cuộn hội-viên thường-trực tại hội Vạn-quốc.

Cavile, ngày 18 Octobre 1924

Khí cầu Shenandoah

Tin Santa Barbara 17. — Khí-cầu bay qua trên thành Santa Barbara hồi 4 giờ sáng Khí-cầu hay đi Beaille. Khí-cầu đỗ mấy ngày ở San Diego để chữa.

Việc tuyển-cử Tổng-thống ở Hoa-kỳ

Tin New York, 18. — M. John Davois, đảng dân-chủ ứng cử chức tổng thống có nói nếu ông được trúng-cử, mà không trừ được cái tệ tham-nhũng thì trong hai năm ông xin đặt cụ cuộc tuyển-cử mới.

MỘT XÃ NHIỀU NGƯỜI THỌ

Cứ như biểu tổng kê sinh tử mới đây, thì ở xã Anchy-le-Montagne (nước Pháp) đã 456 ngày nay, nghĩa là hơn một năm không có ai chết. Trong khoảng thời giờ ấy lại sinh thêm được làm đứa trẻ.

Xã ấy ở vào một nơi cao nhất đất Picard e, dân sự toàn là làm ruộng và làm thợ.

Xã ấy có nhiều người thọ. Các cụ từ sáu mươi, đến năm mươi tuổi nhiều. Các cụ làm chín mươi tuổi bằng có, mà phần nhiều được mạnh khỏe.

Ruộng đất ở xã ấy tốt, phần nhiều là thuộc đồng điền. Trong các xã ở Crève-cœur, số thuế điền ở xã ấy nhiều hơn cả.

Tin Trung-hoa

Trương với Ngô

Tin Bắc-kinh. — Trương-tác-Lâm và Ngô-bội-Phu cùng đều nói rằng mình thắng thế.

Điện báo Havas

Tin Thiên-tân. — Nay mai sẽ có một trận lớn giải quyết cuộc chiến-tranh ngày nay. Bây giờ Trương-tác-Lâm thắng thế, nhưng viện-binh ở Bắc-kinh đến nhiều lắm, xem như vậy thì bề Ngô-bội-Phu định lại khi thế công ở miền đồng bằng Mãn-châu, ngoài Vạn-lý trường-thành.

Vô-tuyến điện Cavite

Cái nạn cướp bóc ở vùng Thượng-hải

5.000 quân lính vỡ lở cướp bóc ở vùng Thượng-hải.

Tình-hình Quảng-lông

Về việc chiến-tranh ở Quảng-đông, báo *Courrier d'Haiphong* có đăng tin sau này:

Buổi chiều ngày thứ sáu 17 Octobre, mấy hiệu buôn Quảng đông ở Haiphong có tiếp được tin sau này:

« Tôn dật-tiên muốn trước khi-giới của quân thương đoàn. Thương-đoàn không chịu, quân thương đoàn và quân của Tôn-dật-tiên hai bên đánh nhau, quân của Tôn-dật-Tiên phải lui và bị tổn: Hai bên nhiều người chết và nhiều người bị thương.

Tôn tức giận, bèn cho đại bác bắn vào Sai-kouan là khu gian nhất Quảng-châu và nhiều nhà buôn lớn ở.

Hơn nghìn nhà bị cháy hoặc bị hủy hoại. Người ta nói có vạn người chết, vừa người buôn bán và dân bản cơ trễ. »

Nghe dân thương đoàn ở Quảng-đông có xin người đông-quận kiều-cư ở Đông-dương cứu trợ những người bị nạn và giúp đỡ thương-đoàn Quảng-đông chống cự lại Tôn-dật-tiên cùng bọn khác-quân của Tôn.

Trong vô tuyến điện Cavite ngày 18 octobre, có nói: « Quân thương-đoàn và quân của Tôn-dật-Tiên đánh nhau, quân thương-đoàn thất bại. Quân thương-đoàn thất bại là vì khu quân ấy đóng bị cháy. Tổn hại tính có 70 triệu kim viện.

NHÀN ĐÀM

Chuyện văn-minh

Con văn-minh, cha hủ-lậu, cho nên con không thương được cha.

Một hôm ông cụ bỏ khách đến chơi, đưa rượu ra đánh chén. Ông con lấy cái lối đánh chén khề-khà của ta làm hủ-lậu, giận lắm, thục hai tay vào túi quần, đi đi lại lại nện gót giầy xuống đất cộp cộp, sau thấy cụ lên giọng ngâm tơ:

. . . . . *canh khuya đưa khách,*
Bến Tầm-dương . . . . . .

Thì ông con không thể nhịn được nữa quày cổ lại mắm rượu quát lên:

Thôi! thôi! thôi! (đọc là: Tôi! tôi! tôi!) *moa Ôp xéc-vê toa* bao nhiêu lần mà *toa* vẫn thế: đem những sự hủ-lậu mấy nghìn năm làm chướng mắt chối tai cho thế-giới văn-minh! *moa* bảo toa biết lần nầy phải là lần cuối cùng, từ sau còn thế *moa* không có nói *oong, ơ* gì cả...

Ông cụ tuy không hiểu hết lời ông con, nhưng rõng cái thái-độ ông con cũng có ý khiếp.

Ông bạn cũng sợ lây, đứng dậy xin về, vừa đi vừa lẩm-bẩm: « Ghê quá! . . . Còn cái thằng Chuột nhà mình nữa đây, mấy tháng nữa nó về rồi mình cũng được xem

Mình cũng được xem nó cụ mình,
Cụ mình hủ-lậu nó văn-minh.

Ai đi nhắn gửi kêu-nài trước
Rằng nghĩ công xưa chớ tệ tình.

Sơn-Phong.

NÓI, ĐỌC, VIẾT, KHẨU, ĐÁNH MÁY CHỮ THẾ NÀO LÀ NHANH NHẤT

Người ta nói có một người Hoa-kỳ diễn thuyết được 65.000 tiếng trong một giờ. Nhưng cứ lẽ lời ấy cũng khí ngoa, vì xưa nay những người nói giỏi nhất, đồ đồng mỗi giờ chỉ nói được 8.000 tiếng mà hồ.

Đọc sách đồ đồng mỗi phút chỉ được từ 300 đến 350 tiếng, cũng có người đọc được tới 480 tiếng. Có người đọc cho mà viết, thì đồ đồng mỗi giờ viết được tới 1.800 đến 2.000 tiếng. Nhưng tự mình nghĩ mà viết thì cũng chỉ được 1.000 tiếng.

Khẩu sát bác thường thường, mỗi phút được 50 mũ.

Đánh máy chữ thì cứ người đánh được 300 tiếng trong ba phút, có người lại đánh được 64 tiếng trong ba chục giây. Đánh máy giỏi đồ đồng được 2.000 tiếng trong một giờ.

Dư luận

Làm thế nào trừ bớt được cái nạn trộm cướp?

Nước ta trên từ quan dưới đến dân chắc ai cũng biết là một nước đời xưa thường bị nước láng giềng tràn vào cướp phá, bắt người lấy của, nhất là các hạt về miền Sơn thượng-du như là Vĩnh-yên, Phú thọ, Bắc-giang, Bắc-ninh, vân vân, cho nên tục-ngữ đã có câu rằng: Đói lên bắc, chạy giặc xuống nam; mà thường có một đôi khi lại bị đáng hung-tợn trong nước, tụ tập năm bảy trăm quân, đòi ba người tướng, cũng lập lên cơ nọ vệ kia, rồi cũng tự tôn mình lên là ông lĩnh nọ, ông đề kia, nào khi mới phát sơ khai kỳ, tướng lập ngay thành một giang sơn mới, ngờ đâu một ngày một thất bại đi, rồi ra chẳng thành công chuyện chi, chỉ cứ nay lẩn xó rừng rậm nầy, mai núp trong hang sâu nọ, chỉ đi ăn cướp vặt các dân, nào là tổng liên tổng gạo, tổng lợn tổng trâu, dân nào ở ưa kịp lẽ đáng thì đốt nhà phá xóm. Các cụ làm dân thời bấy giờ thật là nằm chim bắt nỗi về những nguồn cơn hão ấy.

Bây giờ tuy không có những sự nhiễu hại như thế, nhưng trong chốn thôn-quê còn nhiều trộm cướp, những nhà làm ăn khá giả, thường hay bị đảng côn-đồ vào cướp phá ban đêm có khi thiệt đến nhân mạnh người ta nữa. Như ý lẫn thẩn của tôi, thì ết tưởng nước nào cũng vậy, xã-hội nào cũng tế, sự giàu có cốt ở cày cấy chăn nuôi mà ra, thế mà những kẻ làm ruộng, chăn tằm, trồng bông, nuôi nái, dầu năm chỉ lỗi thu nhập được ít nhiều, ngỏ chẳng may bị đảng côn-đồ vào khe-rệt sạch sành sanh cho một mẻ, nghĩ đến nguồn cơn như thế ai mà chẳng ngã lòng, còn tưởng chi đến sự làm giàu làm có nữa.

Người ta đầu tắt mặt tối, chân lấm tay bùn, làm vất-vả cả ngày, tối về được giấc gà yên, ấy là mãn nguyện, thế mà các chúng cứ đến cho đau, hễ chộp mất đi là các chúng trèo vào bắt người lấy của, có khi lại đốt phá cửa nhà, khi kêu được xóm làng thì sự đã xong, nào ai còn dám đi theo để nữ các chúng nữa. Mà giả thử có cố sức thì lờ quên sinh mà đánh bắt được các chúng ra chăng nữa, nhà-nước có kết án phạt năm ba năm tù, khi các chúng được về, nghề nào lại hoàn nghiệp ấy, các chúng có biết sự đau, thành ra đảng côn-đồ nầy, không bao giờ liệt được. Tôi thường được nghe có nhiều ông nói chuyện chế rằng, người có tư bản ở trong thôn-quê, không chịu bỏ ra hùn phấn chung vốn với nhau mà lập hiệu buôn, để tránh lấy mối lợi cho xã-hội mình, hễ có tiền chỉ đem giấu kín một nơi, thành ra đồng tiền ấy vô ích, những lời chê ấy thật quả đáng lắm; song hiềm vì các chuyện trộm cướp vừa nói trên đây, nó bắt buộc những nhà có lòng nhiệt thành về sự mở-mang buôn bán ở các làng các chợ chốn thôn-quê nầy không phải là không có, nhưng có mở-mang ra chẳng qua lại làm mồi cái ngòi cho đảng côn-đồ mà thôi, nên sự giàu tiền thật là thế bất đắc-dĩ, nếu sự cướp trộm trong làng ấm-quê, mà dẫn dân một ngày một bớt thì chắc sự buôn bán ở các làng các chợ chốn thôn quê về sau cũng có thể chiếm được một phần với sự buôn nơi thành-phố.

Như ý-kiến nhỏ hẹp của tôi nghĩ nếu nhà-nước thương cho dân chốn thôn-quê được yên ổn làm ăn như trong thành-phố, thì nhà-nước tăng thêm cho dân một ngạch linh đồng nữa, cho mỗi tổng là bốn kẻ sáng và bốn tên đồng, tùy tổng phố lớn hay bóng điểm, đặt tên cho là tuần tổng, cũng như là linh cảnh-sát các tỉnh vậy, để cắm phòng tổng nội, giới trấp gian phi. Soát điểm các điểm xã trong hàng tổng, toán tuần tổng nầy phải có tuần đinh các xã phụ thêm mỗi xã mỗi tối một tên để phòng khi chống cự với đảng cướp cho đủ sức, đó khi-giới của tuần đinh phụ chỉ bắt giáo mác mà thôi, giáo mác nay vẫn có của công hàng tổng, thường để ở điếm tổng luôn luôn.

Cách tuyển ngạch linh đồng: Hoặc nhà-nước tuyển riêng một ngạch, hoặc nhà-nước tuyển những bị binh, người nào có đủ tư-cách tối thì nhà-nước lấy, mỗi tên 2 năm hoặc 3 năm tùy nhà nước định. Quân ấy nếu nhà-nước không có đủ phải cho linh đồng, thì bắt họ mang quần áo nâu cộc, sà-cạp, nón chóp là học vải xanh cũng được, nhà nước chỉ cần phát cho mỗi tên một cái thẻ để làm hiệu, hoặc bằng đồng hoặc bằng thiếc có đấu và chữ ký quan công-sứ bản hạt là đủ.

Lương linh đồng linh ra một tổng bốn người, cũng đã khá nhiều trong một năm, nhưng trừ tuần đinh ra, còn dành vào thuế nào cũng chẳng qua là các nhà điền-hộ phải chịu cả, hoặc dành vào thuế điền, hoặc trâu bò cũng được, tôi th ết-tưởng những nhà có tư-bản trong thôn quê giả sử mỗi năm có đóng năng lên năm ba đồng bạc nữa mà nhà-nước lập kế giữ của cho, chắc ai cũng vui lòng mà đóng, chứ không phàn nàn chi cả, nếu nhà nước rộng cho mỗi tên đồng là 6 đồng một tháng, trong một tổng bốn tên thì 4 × 6 = 24 một tháng mà một năm 12 tháng thì 24 × 12 = 288 đồng. Tính-dự như tổng tôi có tám xã mà số tiền 288 chia ra làm tám thì mỗi xã mỗi năm có 41 đồng thôi, kể như mỗi xã mỗi năm nuôi tổng điểm 41 đồng thì cũng không có gì làm nặng cho lắm.

Thưởng cho ngạch linh đồng: Linh đồng hay tuần đinh phụ mà ai bắt được cướp ở trận tiền thì nhà nước thưởng cho phẩm-hàm hay mề-đay (Médaille) tùy theo công nặng nhẹ, ai bị cướp đánh trọng thương thành tật không có thể làm được nuôi thân, thì nhà-nước cấp cho một món tiền, món tiền ấy hoặc nhà-nước trích ở trong công-quỹ các xã, hoặc cho phép quyền chaun-đông hay cho tổng tăng thuế ở tổng ấy để lấy tiền cấp cho kẻ bị thương, ai chẳng may thiệt hại đến tính mệnh thì nhà-nước cũng cấp cho vợ con món tiền như vừa nói trên đây, và truy tầng phẩm hàm cho người bị hại ấy, hoặc cho bố, hay con trai hay sinh con là tùy nhà-nước định.

Bổn phận của toán tuần tổng làm các việc sau này: 1° làm hiện hà trình quan phủ, huyện, những kẻ trộm cướp, chứa đồ gian, bài bạc,

rả lũ ở các xã trong tổng giải đến trình tại trưởng điểm thì viên p ó tổng hay tổng-đoàn làm hai tờ biên bản, một bản trình quan, một bản lưu lại điểm, trước khi trình quan thì phải đọc các lời cung của kẻ phạm tội cho công chúng biết, quan phủ, huyện cứ y bản ấy bắn để sử-tội xét tội kẻ phạm ấy. 2· tuần trấp và soát điểm các điểm xã trong hàng tổng, bắt bài bạc bắt kể du-đãng, sự trộm cướp chính là người ở sự bài bạc sinh ra, thế cho nên phải cấn trước là bắt bài bạc. 3· là đánh cướp, được p ép theo cướp cho đến tận nơi, dù di sang tổng nào huyện nào, dù tỉnh nọ tiếp giáp tỉnh kia nhà-nước cũng phải cho phép theo cho kỳ được, khi toàn tuần tổng ấy đến địa nại nào thì thị thổ ấy phải cấp đồng hay tuần đinh để dẫn đường và đánh giúp.

Lập tổng điểm: Tổng điểm phải lập ở vào giữa tổng, có đường đi lại cho tiện để phòng, khi có các quan đến khám khi-gcơi, xem xét các tờ biên bản lưu tại điểm, phòng trú đêm hôm đi lại không sợ trở ngại sự gì và để cho các xã có sự gì đến báo cho tiện.

Khẩu hiệu: Cứ theo tục ta bắt kể ban đêm ban ngày, hễ thấy trống đánh ngũ-liên là phải đem lính đồng và tuần đinh phụ đến ngay lập tức chỗ ấy.

Sự lập tuần tổng trong thôn quê nếu thành hiệu được, thì nhà-nước còn nhiều việc mai sau đáng ấy thác cho bọn ấy nữa.

Tôi trộm nghĩ như thế thì đảng cón đỡ dân dân mới có thể hết được. Ước-ao sao mấy lời nông nổi của tôi lọt được vào tai các bậc đại-nhân, các nhà có quyền chức trình bày với nhà-nước, chẳng dùng cách này thì dùng kế khác, để trừ khử dần dần những đảng hung tàn bất nghĩa ấy đi, cho trong thôn dân được yên ổn làm ăn, dân được chóng giàu tất nước cũng không lâu mà thịnh.

Nguyễn-v-Thịnh

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 28 độ
13 giờ 29 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ ba 21 Octobre 1924
S. Ursule

Âm-lịch

23 tháng chín năm Giáp-tí
Ngày Qui-dậu
Hành Kim. Sao Trấy, Trực Bế.
Kị : Tế-tụng. Hội-hiu.
NGHI: Tế-thuyết, Bế-viện, Xuất-hành, An-sáng.
NGUYỆT KỴ

Giá thóc gạo :

Gạo nặng nhất, một tạ.		10 ‡ 50
—	nhì —	10 00
—	ba —	9 40
Thóc.		6 50
Ngô.		6 50

Giá bạc. Kể từ ngày 20 Octobre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 $ f. 40.

Tin tàu — Tàu *Fontainebleau* mang thư ở Pháp sang đã từ Saigon chạy ra Tourane và Haiphong ngày thứ bảy. Chừng thứ từ 22 octobre thì tới Haiphong.

Tin đường sá. — Vì việc cắt thử cái cầu bằng bích tông nên cái đường số 84 (chỗ từ Mỹ-khê đến Cổ-đăng) sẽ không đi lại được trong ngày 21, 22, 23 và 24 Octobre.

Hội Đinh - chiền. — Hội Đinh-cả liền năm nay mồng 4 tháng thứ ba, cho nên hội mở từ ngày chủ-nhật. Như vậy các công sở lại *nghỉ bắc cầu* ngày thứ 4 tai. Chương-trình mấy ngày hội như sau này :

Chủ-nhật 9 Novembre

Từ 14 đến 16 giờ 30 thi ô-tô đường bờ sông.

Thứ hai 10 Novembre

15 giờ 30 : đá bóng Rugby ;
18 giờ : bắn 21 phát đại-bác ;
21 giờ : rước đèn ;
22 giờ : chớp bóng ở trước rạp hát Tây và trước cửa trường Hội-chợ.

Thứ ba 11 Novembre

6 giờ : bắn 21 phát đại bác ;
8 giờ : Điểm-binh tại đường bờ sông
14 giờ 30 : Hội thể-thao của nhà binh tại trường đấu mã ;
17 giờ : Bơi chải ở hồ Hoàn-kiếm ;
18 giờ : Cuộc thể-thao của hội Thể-dục mở ở chung quanh hồ Hoàn-kiếm ;
Bắn 21 phát đại-bác.
21 giờ : Hội đèn ở hồ Hoàn-kiếm ;
Đốt đèn điện ở chung quanh hồ Hoàn-kiếm, tại chùa Ngọc-sơn và ở nhà hát Tây, vân vân ;

Cả ngày hôm ấy ở các công-viên có đánh đu, leo cột mỡ ở các công-viên.

Các phố Annam nào treo đèn và kéo có đẹp thì được thưởng.

Tiền quyên giúp dân bị lụt. — Bản-báo nhận được của M Nguyễn-đình-Tuân ở tỉnh Xiang Khouang (xứ Lào) một cái măng-đa, bạc 47 $ 50, là tiền của ông và của mấy nhà từ-thiện gửi về quyên giúp các dân bị lụt ở xứ Bắc-kỳ ta, vậy xin đăng qui-tính phương-danh các nhà hảo tâm như sau này :

Mmes Cả	1 $ 10
Vũ-Trực	5 , 00
MM. Nguyễn-văn-Sửu	0 , 50
Lưu-văn-Hy	1 , 00
Nguyễn-văn-P..à	5 , 00
Vũ Trực fils	5 , 00
Ng-đình-Tuân	10 , 00
Vũ - Trực	20 , 00
Cộng.	47 $ 50
Những số tiền bản-báo đã nhận được từ trước. . :	672 $ 05
Tổng cộng. . . . :	719 $ 55

Sở Bưu-điện Chợ-bờ. — Sở Bưu-điện Chợ-bờ (Bắc-kỳ) kể từ ngày 1er novembre 1924 trở đi, nhận gửi cả tiền bạc Đông-pháp theo như lệ định có giới hạn.

Phường hát Tây. — Phường hát Tây của M. Breton-Caubet trong vụ năm nay, đến ngày 20 novembre thì bắt đầu khai diễn tại Hano..

BASTOS Thuốc lá bao xanh và bao đỏ. Các quí-khách thử nếm, vừa ngon, may ra lại được giấy thưởng 10 $ 5 $ 2 $ và 1 $.
Các hiệu có bán cả.

CHỚP BÓNG

KIM - VÂN - KIỀU

chỉ còn có tối nay và tối mai

TẠI :

CINÉMA PALACE

Tối mai có hội Ích-lạc hòa nhạc đi các bài Ta và Tàu

Xà-phòng THIBAUD

làm bằng nước hoa Cologne

0 $ 18 một bánh

Hiệu Bảo-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hà-nội

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị xử những việc sau này :

Đề ô-tô chạm người bị thương. — Ng-viết-Thụy, vận mấy ô-tô hàng của M. Olléac chở hành khách đường Hanoi Hà-đông, lúc lượn ở chỗ đường rẽ vô ý chạm phải hai người đàn-bà bị thương, tòa cứ trát đòi song không thấy Ng-viết-Thụy đến. Tòa làm án phạt vắng mặt 15 ngày tù và 50 quan mà tiền lộ phí thì M. Olléac phải chịu trách-nhiệm.

Ăn cắp đồ của sở Lục-lộ. — Phạm-Tý là chú tuyển chở đá, ăn cắp đá bỏ kẻ hạt Phả-lý của sở Lục-lộ rồi đem bán cho người cai cu ly tên là Lê-văn-Thông, làm với một người Tây thầu khoán. Tòa phạt Phạm-Tý 3 tháng tù và tha cho Lê-văn-Thông vì người này xét ra không biết là đá ăn cắp. Còn Mai-văn-Bến và Trần-văn-Giang là chân sào thuyền ấy thì được tha cả.

Ăn cắp và mua của ăn cắp. — Ng-đức-Tuanh, 17 tuổi, không làm nghề nghiệp gì, ăn cắp những đồ hàng của hai người buôn bán ở hàng ngang tên là Mme Trương-thị Ngân và Trần-thị-Trâm rồi đem bán. Hai người đàn bà khác là Mmes Ng-thị-Hai và Ng-thị-Cả bán hàng xén, tham rẻ mua mấy cái điếu bát thuốc lá và mấy tá khay. Tòa phạt Nguyễn-đức-Thành 3 tháng tù vắng mặt. Còn Thị-Cả và Thị-Hai mỗi tên phải phạt 1 tháng tù án treo.

Lừa đảo. — Hôm 15 tháng 7 là ngày hội tây Tạ-văn-Giỏi đến thuê xe đạp của một người tên Ng-ngọc-Đại ở phố hàng Gai trong năm ngày mỗi ngày 1 đồng. Đến hôm thứ năm Tạ-văn Giỏi nhờ Bùi-trung-Thụ làm thư-ký đem tiền và xe đạp trả hộ. Bùi-trung-Thụ cũng với bạn là Nguyễn-Ninh cũng làm thư-ký viết văn-tự cầm cái xe đạp cho một người lấy 30 đồng tiêu. Tòa hỏi người bị và chứng là rồi hoãn lại để nghị án.

Để xe bỏ trên đường xe-lửa — Tòa tha cho một người thầu-khoán tên là Ng-hữu-Nam bị sở Hỏa-xa làm biên bản có xe bỏ để trên cạnh đường xe hỏa vì xét không có chứng cớ gì là cái xe bỏ ấy của người bị kiện.

Kẻ cắp đàn bà. — Ng thị-Nhân, làm nghề đi ở, một hôm chủ đưa cho 1 đồng đi chợ Đồng-xuân để mua niêu và đồ ăn. Khi ấy mua cái niêu 7 xu còn 0 $ 93 để ở niêu mà cái niêu lại để vào cái rổ. Lúc để rổ ở bên cạnh đường thì Ng-thị Quý là đưa vô nghề, đến thó cả niêu lẫn tiền. Thị Nhân trông thấy kêu rầm lên thì có người một-thám đến bắt Hiện Ng-thị-Quý trước đã can an hai lần vì tội ăn cắp. Lần này tòa phạt 2 tháng tù.

***

Phiên tòa sáng hôm nay quan chánh tọa lại hạ lệnh bắt năm người tổng giám trong 24 giờ; 4 người vì vô phép đội mũ ở trong phòng hội-đồng, còn một người không biết có việc gì cứ đem đơn đứng ở trước tòa kêu oan. Người cầm đơn ấy bị tòa thử hai trước đã mấy lần cầm đơn xông đột vào tòa đã phải đuổi ra, lần này lại cầm đơn đến thì phải giam.

Máy chém đem sang Quảng-châu-loan. — Thứ sáu trước, cái máy chém ở Hanoi đã đem xuống Haiphong rồi chở sang Quảng-châu-loan để xử hai người tù Trung-hoa là Ngéon-kạn-Xe và Tang-bát-Mi bị tòa án Đại-hình Hanoi ngày 5 Décembre 1923 xử-tử về tội lấy bùa đánh người coi ngục tại Fort-Bayard.

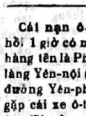
Đến sáng sớm thứ năm 23 octobre thì hai tên đó sẽ phải xử-tử.

Một việc đấu giá. — Sáng hôm nay, hồi 2 giờ, tại sở Tài-chính đã đấu giá từng các giấy in, sổ sách và các đồ dùng trong văn-phòng sở ấy.

Lô thứ nhất M. Minh-sang thầu được giá là 31 104 f. 70

Lô thứ nhì M. Mạc-đình-Tư thầu được giá là 17.161 f. 74.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU GAN-CÁ-VIÊN
Capsules huile de foie de morue

Mỗi ngày nông viên sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0 $ 90
油肝魚圓

Cái nạn ô-tô. — Ngày 18 vừa rồi hồi 1 giờ có một người đàn-bà bán hàng tên là Phạm-thị-Tỵ, 52 tuổi, quán làng Yên-nội (Hà đông), lúc đi qua đường Yên-phụ trước cửa nhà số 6 gặp cái xe ô-tô số T.1810 của một ông Tây dụng phải, bị thương ở đầu và kêu đau trong mình mẩy. Đã phải đưa ngay vào nhà thương.

Xe ngựa đổ. — Ngày 16 vừa rồi, hồi 6 giờ, có một cái xe ngựa tải 1 tạ bò của hiệu Weil đi đến đầu phố Bourrin và đường Quan-thánh gặp xe điện thì con ngựa sợ lồng lên và vào bờ đổ xuống, bị gẫy mất cái bánh xe tay phải. May không việc gì đến người.

Cái nạn xe hỏa. — Chiều hôm qua hồi qua 5 giờ lúc xe hỏa ở Vinh ra đến gần Khâm-thiên thì đè phải một người đàn bà tên là Ng-thị-Nhân người làng Kim-liên bị trọng thương, được một lúc thì chết.

MỚI CÓ

CHUYỆN GIẢI TRÍ

Tập I, giá 0 $ 15

Bán ở khắp các hàng sách

Vừa ở Tam đảo mới về mấy hôm nay

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

35 nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 395

Xét-nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốn, bệnh đau da dày, đau ruột, bệnh đàn bà và hộ-sinh, vân vân.

Nói được tiếng An-nam không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 2099

Mất vi-da. — M. Hébrard là chánh sở Công-tác có trình rằng ngày 11 vừa rồi đi từ sở Công-chính đến nhà *băng* có đánh mất một cái ví da xanh đã có dựng một cái giấy 100 đồng và các giấy má khác.

GỖ LIM CÂY!

Có hơn một trăm cây gỗ lim xanh « Ha-cương », ước 70 thước cubes, muốn bán.

Hỏi tại bản-quán.

Hội chợ Hanoi

Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fès, Rabat, Casablanca Port-Saïd (Ai-cập, Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIÂY NÓI SỐ 236

8301.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12

Ai ở xa xin viết thư về cho

ông BÙI-XUÂN-THÀNH
61 — 63. Rue du Coton — Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ngựa lồng xe đổ, vỡ cửa kính. — Ngày thứ bảy hồi 8 giờ 45 cái xe độc-mã của M. Sen đi đến phố Belgique và phải cái xe tay số D. T. 1837 của hiệu Kuong-Yech thì cái xe tay gẫy mất một bánh bèn phải. Không việc gì đến người.

Lại đến chiều, hồi ba giờ cũng một cái xe độc-mã của M. Sen đỗ ở trước cửa nhà Đông-pháp ngân-hàng mải không sao, đến khi người trèo lên xe ngồi khiến chạy thì con ngựa giở quẻ cứ đứng ỳ ra đấy. Sau vì người ngồi giật dây cương nhanh quá đứt mất một bên thì bấy giờ con ngựa mới chịu nhắc cẳng nọ lùng nọ lại chạy tế lên bia đường rồi nhảo đâm vào cửa kính hiệu M. Budelot vỡ mất một mảnh không can gì đến người và hàng hóa của M. Budelot cho nên người ngồi xe đã điều đình thỏa-thuận rồi.

Của ai? — Một cái ví dụng một cái thẻ thuế-thân thành-phố năm 1924 đề tên là Đỗ-tịnh-Sót và một cái thẻ sưu năm 1923 đề ở sở Cẩm.

Ăn mày phải bắt. — Ngày 17 bắt quanh thành phố được 25 tên đều đã giải cả sang Núi-đèo.

Đánh người. — Ng-văn-Thìn làm ký lục, nhà ở đường Sadi Carnot, có đơn thưa một người tên là Thu đánh rồi chạy trốn.

Một người cai sở Ateliers maritimes tên là Ng-v-Chinh thưa một ông Tây đốc công việc thợ nề nhà ở đường Bonnal số 126 đã đánh có thương-tích.

THANH-OAI (Hà đông)

Tai hại thế mà vẫn không chừa. — Trong một số báo trước, kỳ giả đã có nói về việc chảy nhà chết người ở một nhà làm pháo tại phố Bình-đê, thượng bà con ta vẫn chưa hết cái nỗi rằng mình sốn ốc, thế mà những nhà làm pháo có chừa đâu, cứ chứng nào vẫn giữ tật ấy. Giời nắng như độ này mà thỉnh thoảng lại thấy tiếng pháo nổ có khi 9, 10 giờ đêm còn nghe thấy tiếng pháo mà nào họ có đốt từng hành tỉnh thoảng lại « tịch » làm khi họ đốt quả pháo rang thực gọi là « pháo mem » thì lại ghê quá, tiếng pháo ấy so với tiếng súng trái phá thuở chẳng kém mấy.

Nguyên xưa nay làng này cứ đến mồng sáu tháng ba là có hội pháo thì xóm nào sớm ấy phải làm đủ các thức pháo như pháo cây pháo thăng thiên để đem ra đình thi văn vật. Tiền kinh phí về hội ấy bà có bằng nghìn. Vài năm mới đây người làng này nhân cái việc làm pháo ngày hội mà sinh ra nghề làm pháo bánh. Nhưng mà nghề thì nghề mới, lại có tính cẩu thả, trẻ con đỏ người tuổi đã đề ở nhà giúp việc. Lại gì người mình ngồi đâu là cái điếu, bao riêm, cái đèn cái đóm luôn ở bên mình mà nhà làm pháo thì chỗ này tẩu giấy, chỗ kia mẹt ngòi, chỗ này nong pháo, chỗ kia nong thuốc, thành ra không có trật tự nào, nhỡ ra tàn đóm tàn thuốc bén vào thì không gỡ

Như năm ngoái có người vì làm pháo bắt cẩn để tàn hương rơi vào bốc lửa lên mà đến nỗi thiệt mạng, mà người nữa vì làm pháo lệnh mà mất một bàn tay. Năm nay một người đui pháo nem ra ngồi vào vỏ ý dùi mạnh bật lửa pháo nổ vỡ tay được ít lâu thì chết, lại hôm nọ vì thuốc men vô ý mà đến nỗi cháy nhà lại thiệt một mạng thành hai.

Xét ra người mình có tính cẩu thả làm lụng bất cẩn mà để sinh nguy hiểm như thế.

Xem như ở tỉnh thành phẩm như kho thuốc đạn bay nhà chứa đều làm theo kiểu cách riêng mà phải ở hẳn ra một nơi, như thế là để phòng khi có sảy ra hỏa hoạn thì không cháy lan ra các nơi được. Huống chi như nhà làm pháo thì có khác gì nhà làm thuốc đạn, nếu để ở chung với những nhà là thì e có khi nguy cho hàng phố lắm.

Bây giờ muốn cho được tránh khỏi sự nguy hiểm ấy thì trước hết nên bắt những nhà làm pháo nọ ra phải ở bằng nhà gạch mà không được cho lửa cái ở gần, hai là thứ pháo phải đem đi nơi xa, ba là không được bán pháo lẻ cho trẻ con. Như vậy thì mới có thể giữ được sự tai hại.

D. L. B lại cáo.

NAM-ĐỊNH

Cái nạn ô-tô. — M. André Bigot Louis ở nhà máy sợi trình cẩm rằng chiều ngày 15 hồi 13 giờ 30 cùng với gia quyến đi ô-tô lên Hanoi, khi mới đi khỏi gare Đặng-xá được ba kilomètres thì thấy một người nhà-quê cùng đi về một phía mà đi ở bên tay trái, khi nghe tiếng còi ô-tô thì lại chạy tạt sang tay phải, bởi vậy mà ô-tô đè lên người không kịp. Đưa vào nhà thương Nam-định được 2 giờ đồng hồ thì chết.

VĨNH-YÊN

Cái nạn ô-tô. — Một chiếc ô-tô do M. Nguyễn-hữu-Duy tức Sen cầm lái đi phải một người làm ruộng là Ng-văn-Uẩn, nhưng vết thương cũng không nặng mấy. Người bị không chịu nằm nhà thương.

THÁI-NGUYÊN

Cái nạn ô-tô. — Một người *chauffeur* phụ tên là Trịnh-Viết 18 tuổi làm công với sở ô-tô vận tải đường Bắc-kạn, xe đang chạy thì bị gió lật mất mũ. Anh ta nhảy xuống nhặt, chẳng may bị bánh xe đang sau đè phải một cái. Không vào nhà thương được 2 giờ đồng hồ thì chết.

VIỆC KINH-ĐÔ

Phiên việc Cơ-mật xin thông-tư về việc thu thuế. — Viện Cơ-mật tâu : Về khoản thuế điền thổ cứ một trăm phần gia ba mươi phần, ngày 20 tháng 10 năm nay, vàng lời dụ-chuẩn, viện tôi đã thông lục tuân hành rồi. Sau tiếp qui tòa sao đệ tờ thông tư nói về khoản ấy, viện tôi đã dịch sao tấu lâm và xin thông lục v.v. Nay viện tôi phòng nghĩ một tờ thông tư cùng các biên nhận từ ra cho các tỉnh đạo để tuân hành cho khỏi sinh tệ. Đã thương qui Khâm-sứ đại-thần duyệt phúc, vậy dám tâu và sao tờ thông tư cùng các biên-nhận dâng lên ngự-lãm, hiện chỉ tuân hành.

Trên phiến khâm phụng chân phê : Đã t. Khâm-thử.

Ngày tháng 12 năm Khải-định thứ 3

Viện cơ-mật thông-tư cho các phủ tỉnh đạo Trung-kỳ đặng hay. Dân thì có sưu, ra, nộp thì có thuế là lệ thường, mà chăm vì chước lại, nhân thì mà thêm bớt, nhà-nước thu của dân thiệt cũng có chừng.

Đình-sưu đã có định ngạch nộp nhất gì, còn như điền tô đã đăng hạng sai biệt, thuộc tấn lỏ loi, dân trong nước có đâu ai cũng thông hiểu hết toàn, chẳng qua để cho bọn hào-lý nhân thế mà làm cách những ...

Số chánh-cung và phụ nạp đã có ấn-định rõ ràng mà làm-bổ phê-thị, tự ấy vẫn trừ không kịp. Mỗi khi xảy ra kiện-tạo thì nói đoán lôi thôi, chậm một ngày thì dân chịu sự phiền lụy thêm một ngày.

Ngày nay trên có Thánh-minh soi xét, trong có quan Khâm-sứ đồng lòng giúp việc, ngoài có quan địa-phương thủ-hiến thể y phụng hành, đâu lấy sự trừ tệ cho dân làm chủ chủ nghĩa thứ nhất về lối kinh-tế vậy.

Về sự phân-bổ và trưng thu thuế lệ này nghị-định rõ các điều kiện như sau này, khiến cho thừa-hành chi hạ đặng có tuân tuân cho tiện. Nếu để bảo rõ như thế còn có phải ra những sự những thì nên chiếu luật « *Đa thu thuế lương luật tài nội nhất khoản : thương quan đa thu thuế lương hộc diêu giả trượng lục thập, kế tang trọng giả lưu tang luân tội chí trượng nhất bách* » mà nghiêm nghị. Bằng như phân-thu mà làng chứng rõ ràng, tính tội thuộc trong thì sẽ gia đẳng ma xử tội phạt giảm chớ không cho thuộc để cho biết rằng sự.

Có mấy khoản trước nghĩ kẻ ra như sau này :

1· Hễ đến kỳ thu thuế, tiếp sức thì lý-hào trong làng phải biên bảo cho kỳ hào và điền-hộ trong làng định đến ngày nào đó nhóm-họp trong làng hoặc hội sở. Khi nhóm họp toán cùng nhau mà lập ra biên bản thu thuế. Trong tờ biên bản ấy chiếu theo bài-chỉ mà kê từ nhứt đẳng-điền, đến từ đẳng điền, nhứt hạng-thổ đến lục hạng thổ là mấy mẫu mấy sào mấy thước. Về mỗi hạng, nguyên thuế mỗi mẫu là bao nhiêu, gia bội là bao nhiêu kỳ mấy phần thêm 30·/, là bao nhiêu cùng tiền bắt chi phụ chí (tiền ấy cho theo dân tục thuận chịu, chỉ phải tùng thiệt chớ không được quá phủ) là bấy nhiêu, theo từng hạng mà qui toán lại cộng thành bạc là bao nhiêu, biên kê và đóng triện rõ ràng đem trình quan phủ hay là quan huyện phê duyệt và đóng kiểm vào, phủ huyện phải kiểm cố lấy vì sợ nhà thuộc những nhiễu.

Khi quan duyệt kiểm rồi, đem về toán trích đại lược như thế nầy :

Mỗ đẳng điền (hoặc là mỗ hạng thổ) nguyên mỗi mẫu thuế là mấy ;

Bách phân gia bát là mấy !

Cả nguyên và gia bát công là mấy, rồi gia 30·/, lại là mấy. Tổng cộng cả thảy là mấy, yết vào bảng đem treo ở công đinh, bảo khắp cho các người nạp thuế ở trong làng tới xem cho đều biết.

Nếu trong tờ yết nầy xã thôn nào có thể kê tên họ của các điền hộ và số mục điền thổ lại càng hay hơn.

Hễ xã thôn nào làm có thực hiện nên do các viên phủ huyện sở-tại xét để bẩm thưởng thưởng cho biết khích khuyến.

2· Lý-hào thu thuế, không kể số bạc chánh-cung phụ-phí là bao nhiêu đều nên tùng thiệt mà phòng biếu. Các tiền hộ nạp thuế không kể nội-canh (người trong làng cày ruộng trong làng) phụ-canh (người làng khác) hễ số bạc bao nhiêu phải biên lại liền. Tờ biên lại ấy phải chiếu theo cách thức của quan định ra ấn khoản mà kê rõ, chớ cẩm không được hàm-hồ biên lược số bạc hoặc là mấy cử (nạp thuế sử thành). Không theo qui thức ấy thì cho là phi lý lắm, liền phải bị khoa nghị vào luật điển mới trừng trị kia.

3· Các viên phủ huyện hễ đến kỳ thu thuế trừ các mạng ấn trong khoán

(Xem trong thứ ba, cột thứ hai)

ÔNG PEYROT

Nguyên Giám-đốc Sở đăng bạ, Chánh luật sư

Luật-khoa cử-nhân

Có mở một sở đại lý việc quan, tại nhà ông ở số 63, Bd Doudart de Lagrée (Đốc bàng Kèn) Hà-nội. Ai cần biết luật-lệ về các việc trong quyền các tòa án Tây Nam, có thể đến hỏi được. Ai muốn nhờ các việc như mua bán, đổi chác thuê mượn, ra rết văn tự, vân khế, v.v. ông cũng nhận làm. Làm nhanh mà kín đáo.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ

BẢO TẠI
ĐỌC VÀNG

Đây mỏ-sen,
tô nhân-tính
đặt bề kim
ra chỗ đa-quang

BẢO HÀNH 20 NĂM

Giá . . . . . 11 $ 50

BÁN TẠI HIỆU

A PERROUD (Nhà xanh)

39, Phố Paul Bert, — HANOI

Thuốc thoa Cadum

để trị

các bịnh ngoài da

Những kẻ hay ngứa gải đau đớn đã lâu năm, hễ dùng thuốc thoa Cadum mà thoa thì êm ái nhẹ liền, ăn ngủ lại đặng. Khỏi lo có những bịnh ngoài da, nào là : nổi phong, nổi đơn, nổi mụt, nổi nhọt, ghẻ ngứa, bị trầy da, đứt tay đứt chơn, bị phỏng, có lát, nổi mày-đay, nổi vẩy-cá, sẩn-sượng, cướng mụt nầy mụt kia, vân, vân.

Các ông các bà hay nhớ ngày nào thì mua ngày nầy, cho đặng một hộp thuốc ấy, hỏi tiệm bán thuốc quen của các ông các bà thì có.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

HỘI SẢN NHIÊN ĐÀI HỌP

ĐẠI HỘI-ĐỒNG THƯỜNG NIÊN

Đặng một cớ chiếu chủ nhật 26 Octobre 1924 xin mời các ông các bà hội-viên ở hội « Sản-nhiên-đài » đến họp đại-hội-đồng thường niên tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-may, số nhà 18 tỉnh Hanoï.

Hội-đồng Trị-sự.

Tối thứ hai 20 Octobre 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

PHƯƠNG-HOA ĐỆ NHỊ.

tích thứ hai :

TRƯƠNG-PHI TÚY TỬU,
LÃ-BỐ ĐẶT TỪ CHÂU

Tối thứ ba 21 Octobre 1924

THIÊN LÝ TẠI NHÂN TÂM

Chữ rằng thiện giả thiện lai.
Ác tùy ác báo khuyên ai chớ nhầm.
Lẽ giới soi sét không nhầm,
Người ta hiểu thuận qui thần chứng minh.

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tàu Nét-các phụng tới chiếu phê rằng :

Chiếu nay đại-được phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước tặc phê thị gửi cho qui được phòng chế-ông để là thanh-giá.

Khâm thử.

敕有旨嘉獎補精內大臣經試示當用何貴藝廣士允准售賣

以慶壽延年之仙酒名曰三五七日內奏效如神特賜

內閣欽遵

Bán đồ vạn bảo

Những đồ cầm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng một tây 1923 mà không chuộc hay là không đổi vé thì sẽ bán đấu giá ngày thứ ba, mồng 4 tháng một tây 1924 (*8 tháng mười ta*) 8 giờ sáng.

Tiền giấy bút mà người mua phải trả, ngoại giá mua, là bốn phân (4%).

Cái sổ những đồ bán rồi thì trong tháng sau khi đã bán, ai muốn đến xem cũng được

Quan Chủ Vạn-bảo.

2045 MÉTAILLER

號正泰金
茶名子獅

Thưa các ngài,

Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hà-nội, hai cửa hàng đều được các ông bà có lòng quý-hóa chiếu-cố cho nhiều, lấy làm đa tạ lắm. Nay bản chủ-nhân tựa lòng quý-hóa của các chư ông bà, mà hết lòng nghiên-cứu về các thứ chè lại thật là hơn cả các hiệu khác, không giám nói lấy hay, xin mua đi thử so sánh thì đã rõ là các hiệu khác còn kém xa. Những tên chè của bản hiệu như sau này : Kim-thái, Lâm-miện, Công-thái, Như-ý, Tam-hỷ, Ngũ-phúc, Tam-nguyên, Thiên-thái, Minh-thái, Kim-miện.

KIM-THÁI

HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.

HANOI : Số nhà 5, Phố hàng Ngang, Téléphone 450.

2101

• THUỐC MYSOL •

Là thuốc chuyên trị bịnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách chế khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bịnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bịnh chóng lắm.

Bịnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng hớt trăng thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Ban bịnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bịnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thạt PARAT

Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thạt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi đề chậm một ngày thì bịnh lại khó chữa thêm.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đương khi huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Gouttes de Virginie

chỉ sài giờ khỏi đi khỏi bịnh.

Giá bán: 1 $ 20 một lọ

PHÒNG KHÁM BỆNH

56, đường Quan-thánh, Hanoi

Sáng nào cũng khám bệnh từ 8 giờ đến 12 giờ — trừ chủ nhật. Chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi — trừ thứ năm và chủ-nhật. 2220

HÚT THUỐC LÀ « CQ » KHÔNG MẤT TIỀN, SAO LẠI KHÔNG HÚT?

Muốn biết cách làm thế nào thì hỏi lại hiệu GRANDS MAGASINS RÉUNIS *hoặc hiệu nào vẫn bán thuốc cho mình.*

KÍNH CÁO CÁC BẠN ĐỌC TIỂU-THUYẾT

Bộ « TỤC TÁI-SINH DUYÊN 續再生緣 » của Nguyễn đỗ-Mục đã xuất-bản, cũng chia làm hai cuốn :

Tiền biên.	0$90
Hậu-biên.	0,90
Tiền cước gởi mỗi cuốn	0,20

Ngài nào muốn mua, xin mau-mau gởi thư và mandat cho ông NGUYỄN-ĐỖ MỤC, Trung-Bắc-Tân-Văn, Hanoi.

Bộ « SONG-PHƯỢNG-KỲ-DUYÊN » cũng đã xuất-bản lần thứ ba. Có đổi lại các bác vẻ theo kiểu mới.

« NGÔI SAO MAI » HAY MỌC Ở ĐÂU??

Ở HIỆU TIẾT-HIẾU-THUNG ĐỊT TRÚC-THÀNH

35, Place Neyret, Hanoi-Tonkin

Nếu các ngài không tin, xin quá bộ lại mà xem ở dãy bán toàn thứ xe đạp hiệu **Venus** « NGÔI SAO MAI » và **Philos** là những thứ xe rất tốt mà giá lại hạ: **Venus** 55$00; **Philos** 50$00. Còn nhiều thứ đồ phụ tòng cũng đều bán hạ giá cả!!

HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON LAI VÔ THỪA NHẬN

Chủ-đa ngày 21 Juillet 1927 đã nhận cho rằng : Một cô lạch lợi nhưng

CUỘC ĐÁNH SỐ

GIÚP CHO HỘI

SỐ TRÚNG THÌ ĐƯỢC TIỀN

QUAN TRÔNG-SỰ BẮC-KỲ ĐÃ CHO PHÉP

Theo nghị-định ngày 25 Juin 1924

Số vé bán là 60.000 số giá vé bán là 0$50 một vé

NHỮNG SỐ TIỀN ĐƯỢC KỂ SAU ĐÂY :

1	55 được	1.000 piastres.	1.000$00
1	55 được	1.000 —	1.000.00
1	55 được	1.000 —	1.000.00
3	55 được	500 —	1.500.00
5	55 được	100 —	500.00
20	55 được	50 —	1.000.00
40	55 được	25 —	1.000.00
		Cộng cả số vé được ; thành :	6.500$00

Mua vé ở đây

ĐIỀU LỆ

NƠI MỞ SỐ VÀ NGÀY MỞ. — Sẽ mở ở tòa Đốc-lý Hanoi, ngày 23 Septembre 1928, hồi 3 giờ chiều có sự hội viên trị-sự cầm hội trông coi việc mở số và quan Đốc-lý Hanoi sẽ chứng-giám. Nếu có việc gì ngăn trở thì ngày giờ sẽ lấy số khác hoặc lại được (theo khoản thứ 7 trong nghị-định).

NHỮNG SỐ ĐƯỢC. — Những số được thì số đầu sẽ đăng báo. Nếu những số được mà không có số trong hạn một tháng kể từ ngày mở số thì những món tiền lấy số đó vẫn công-quỹ sản hữu (theo khoản 8 trong nghị-định).

NƠI ĐỂ TIỀN BẢN VÉ VÀ NGÀY TIỀN SỐ ĐƯỢC. — Những tiền bán vé sẽ gửi ở nhà Đông-Pháp Ngân-hàng và những số trúng được thì sẽ lĩnh Đông-Pháp Ngân-hàng về những số trúng được thì sẽ lĩnh tiền cho mà thôi (theo khoản thứ 9 trong nghị-định).

58 42

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ MỤC dịch thuật

Sái-tiến giữ *Lâm-sung* ở đấy luôn trong mấy hôm, ngày nào cũng cơm rượu thết-đãi rất long-trọng. Cách giảm bẩy hôm sau. *Đồng-siêu* và *Tiết-bá* giục giã khởi-hành.

Sái-tiến lại đặt tiệc tiễn, rồi viết hai phong thư trao cho *Lâm sung* mà bảo rằng :

— Quan đại-đoãn ở *Thương châu* có quen biết tôi, chức quản-đinh và sai-bát ở *Lao-thành* cũng vẫn cùng tôi chơi-bời thân-thiết, vậy ngài nên đem hai phong thư nầy đến trao cho họ, tất được trọng-đãi hơn mọi người.

Sái-tiến đem đưa tặng *Lâm-sung* một đỉnh bạc 25 lạng, lại đem 5 lạng bạc ra tặng cho *Đồng-siêu* và *Tiết-bá*. Mờ sáng hôm sau, dậy sớm ăn cơm, rồi bảo trang-khách mang các đồ hành-lý đi tiễn, *Lâm-sung* lại đeo gông như cũ, cáo-từ ra đi.

Sái tiến tiễn ra đến cổng ngoài, lại dặn rằng :

— Đề mấy hôm nữa, tôi sẽ sai người đưa áo rét đến.

Lâm-sung cảm tạ mà rằng :

— Cái ơn của đại-quan-nhân như thế này, tôi biết lấy chi mà báo đáp cho được

Đồng-siêu và *Tiết-bá* cũng lỏ lời cảm tạ rồi ra đi. Buổi trưa hôm ấy, ba người tiến vào trong thành *Thương-châu*. *Đồng-siêu* và *tiết-bá* dẫn *Lâm sung* vào yết-kiến đại-đoãn và đệ trình đạo công-văn. Đại-đoãn truyền giải *Lâm-sung* giao cho *Lao-thành* thu-quản. Lại phê chữ cho *Đồng-siêu* cùng *tiết-bá* trở về *Đông-kinh*.

Lâm-sung bị giải vào *Lao-thành*, khi ông điểm xong, có một bọn tội-nhân xúm quanh lại xem rồi bảo *Lâm-sung* rằng :

— Quản-đinh và sai-bát ở đây độc ác lạ thường, chỉ cốt làm cho người ta phải bật tiền ra. Có tiền thì được tự-tế, không tiền thì cứ giam nhốt vào trong hầm, sống đỏ chết đỏ. Mỗi người đến đây, theo lệ phải đánh một trăm gậy gọi là « *Sái-uy bổng* », bất kể đứt tiền thì chúng bảo là có bệnh, hãy tạm tha cho ; bằng không thì một trăm roi đòn ấy cũng đã làm cho người ta chết phần nửa rồi vậy.

Lâm sung nói :

— Các ông bảo tôi như vậy, nhưng muốn đút tiền thì biết đưa độ bao nhiêu ?

Mọi người nói :

— Nếu ông muốn được tự tế thì cứ đưa cho quản-đinh 5 lạng bạc và sai-bát 5 lạng bạc.

Trong khi đang nói chuyện thì bỗng thấy người sai-sát bước vào bảo rằng :

— Tên tội phạm vừa mới giải đến đâu rồi ?

Lâm sung vội-vàng đáp rằng :

— Chúng tôi đây !

Sai-bát thấy *Lâm sung* k ông có tiền lễ, liền đỏ mặt trỏ mà mắng rằng :

— Nhà-ngươi là một tên tội-phạm, trông thấy ta vào, không đáng sụp lạy hay sao ! Nhà-ngươi nên biết rằng khi ở *Đông-kinh*, đã làm nên bao nhiêu tội ác, bây giờ lại còn lên mặt với ta phải không ! Ta trông cái bộ mặt nhà ngươi tối dầm như thế, còn đòi nào mọc mầu lên được ! Một đứa tội phạm trói đánh không chết kia, nhà-ngươi đã kể chi đâu-bò, bây giờ đã sa vào tay ta, rồi ta làm cho nhà-ngươi phải máu dây thịt nát. Chỉ trong lúc nữa, nhà-ngươi sẽ được trông thấy hiển-nhiên.

Người sai-bát mắng cho *Lâm-sung* một trận nên thân, khiến *Lâm-sung* không dám ngẩng đầu lên mà cãi lại câu nào. Mọi người thấy vậy, đều lẳng đi chỗ khác cả. *Lâm-sung* đợi cho hắn người cơn giận, mới lấy ra 5 lạng bạc, rồi tươi-cười mà nói với sai-bát rằng :

Thưa ngài, gọi là có chút lễ mọn, xin ngài nhận cho !

Sa-bát hỏi rằng :

— Nhà-ngươi đưa cho quản-đinh và ta cũng một số tiền này phải không ?

Lâm-sung nói :

— Không ! Số tiền này tôi xin kính biếu ngài. Lại còn 10 lạng bạc nữa tôi nhờ ngài đưa giáp mà nói với quản-đinh cho.

Sa-bát thấy vậy, lại cười mà bảo *Lâm-sung* rằng :

— *Lâm* giáo-đầu ơi ! Ta nghe tiếng nhà-ngươi cũng là một con người tốt. Việc này chẳng qua bởi *Cao* thái-úy hãm-hại nhà-ngươi. Bây giờ nhà-ngươi dẫu bị khổ-sở, nhưng sau nầy cũng có ngày hiển-đạt. Cứ như cái lại danh và phẩm-cách nhà-ngươi thì ta dám quyết rằng không phải người thường, về sau tất cũng làm nên quan to được !

Lâm sung cười mà đáp rằng :

— Nếu vậy thì cũng nhờ ơn người chiếu-cố cho.

Sai bát nói :

— Được ! Nhà-ngươi cứ yên lòng ! *Lâm-sung* lại lấy hai phong thư của *Sái-tiến* trao cho sai-bát mà bảo rằng :

— *Sái* đại-quan-nhân có cho tôi hai phong thư này để đệ trình các ngài.

Sai-bát nói :

— Đã có thư của *Sái* đại-quan-nhân viết đến thì còn lo-ngại nỗi gì ! Phong thư và gói bạc này, để ta đưa giáp, nhưng ta dặn trước cho nhà-ngươi biết : Hễ lúc nữa có ông quản-đinh vào điểm, truyền danh nhà-ngươi một trăm gậy thì nhà-ngươi cứ kêu là bị bệnh trong khi đi đường vẫn còn chưa khỏi, rồi bẩy giờ ta sẽ liệu đường chống-chế, để khỏi mang tiếng với mọi người.

Lâm-sung nói :

— Người đã có lòng chỉ-giáo, tôi xin đa tạ.

Sai-bát nhận bạc và thư đem ra, *Lâm-sung* thở dài mà than rằng :

— « *Hàn cùng vị tiện* », câu nói thật không bỏ đi chút nào. Quả-nhiên có những nông-nỗi khổ sở này !

Sai-bát ra khỏi, giấu bớt 5 lạng bạc đi, chỉ đem có 5 lạng bạc và một phong thư vào đưa cho quản-đinh mà nói rằng :

— *Lâm-sung* vốn là người tử-tế ! *Sái* đại quan-nhân đã có viết thư đến đây. Việc này chỉ bởi *Cao* thái-úy thù-oán mà hãm-hại hắn đến thế, chứ hắn thật không có tội-ác gì.

Quản-đinh nói :

Vả lại có thư của *Sái* đại-quan-nhân đã gởi đến đây, ta cũng phải trông nom cho hắn.

Nói xong, sai người đi gọi *Lâm-sung*. Lại nói chuyện *Lâm-sung* đang ngồi ở trong phòng giam, ăn sầu buồn bã, bỗng thấy một người bước vào gọi rằng :

— Ông quản đinh truyền gọi tên tội-nhân là *Lâm-sung* vào để điểm danh.

Lâm-sung nghe nói, liền đứng dậy đi theo người ấy vào. Quản-đinh truyền rằng :

— Cứ theo lệ cũ của đức *Thái-tổ* hoàng-đế đặt ra thì bất cứ tên tội-nhân nào mới giải đến đây, tất phải đánh một trăm roi đòn, gọi là « *Sái uy-bổng* ». Vậy quản-lính đâu, cầm ngọc hầu ra để đánh.

Lâm-sung nói :

— Chúng tôi bị cảm-hàn trong khi đi đường, vẫn chưa được khỏi, xin ngài hãy khoan tha cho.

Quản-lính bẩm với quản-đinh rằng :

Người này hiện đang có bệnh, xin ngài hãy tạm khoan tha.

Quản-đinh nói :

— Nếu người ấy quả có bệnh thật thì hãy tạm khoan-thứ cho. Đợi khi khỏi bệnh, bẩy giờ sẽ đánh.

(Còn nữa)

MỘT HỘP THIỆT THUỐC HƯỜN

VALDA

dùng trúng lý, ngậm phải lúc thì dù ngăn ngừa

Khỏi đau đớc giọng, Khỏi đau phổi và đề trừ các bịnh

NHỮNG LÀ

Sổ mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngoại cảm, hoặc đàm nhiệt nổi xám, vân, vân

MÀ NHỨT LÀ PHẢI ĐỔI CHO ĐƯỢC THIỆT THUỐC HƯỜN

- VALDA -

bán đựng trong hộp mà thôi, trên nắp hộp nhớ phải có chữ hiệu

- VALDA -

mới thiệt phải

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

PHÀM,

Thà chế tối thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.

Thường làm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, il lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giả là, cho nên giá giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp qua bổ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU

số 80, phố hàng Ngang Hanoi
số 115, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng Trống Namdinh

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

TAM-TÍNH-Y-TÔN

Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

Bản-hiệu chuyên nghề làm thuốc nội ngoại khoa, chế luyện cực tinh để chữa đủ các bịnh mới, bịnh lâu, bịnh nguy bịnh trọng, số sống phúc còn chữa cũng được hồi sinh khỏi lỗ giầu có lấy phải giá, người nghèo cũng quá không tiền xin thuốc cũng cho.

Chữa các bịnh như sau này: đàn ông mộng tinh, gi tinh, lậu tinh, hoạt tinh, lãng tinh không để, đàn bà kinh nguyệt không điều, huyết ít, huyết đen, huyết hôi, huyết tích, khí hư, bạch đái kinh thầy ra tiện niệu, sinh ra trăm chứng đau bụng đau đớ kinh niên, ho lao, đàm suyễn, bất túc, phù thũng, phong thấp cả chứng, sốt rét, nổi nóng, thổ huyết, khạc huyết, tị huyết, tả tị, già mất hợp 1$00, đau mắt mông mông già mất chai nặng.

Lâu giang mai

Bản hiệu chia ra hai chứng: lậu chế bằng thuốc tiện độc, lậu tinh, lậu huyết, chỉ lâu giang mai ba chứng dùng độc ba cam giang lâu, các bịnh không giống nhau, chứng thời ở trong, chứng thời ở ngoài, vì có già mất bịnh nặng thuốc sâu mất để mà người đau bé lại sinh ra bịnh khi hư, bản-hiệu chế đủ các thứ thuốc chữa các bịnh giang lậu khái và không hại gì đến đường sinh dục mà người đau bé không sinh bịnh khi hư được.

Thuốc lậu giá 1$00 một chai.
Thuốc giang 1$50 một chai.
Thuốc bổi 1$00.
Ống thụt 0$50.

Có bán thuốc chữa thuốc phiện ngài nào ăn đã lâu nằm uống cũng khỏi, mỗi tra giá 1$00, chai con 1$50.

Quí khách ở xa viết thư về kể bịnh bản-hiệu gửi thuốc đến ngay gửi cách lãnh hóa giao ngân.

TAM-TÍNH-Y-TÔN
Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc :

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh : đau dạ dày, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần ; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một tí nước lã ; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

GIÁ BÁN : 0$60 một lọ

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thục hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ

ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU LÂU

mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 252 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 231 người

(Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)

BÁN TẠI NHÀ SPÉCIALITÉS PEYRARD
46, Rue de Grenelle, PARIS
và chúng các phủ thuốc có danh

LỄ ĐỔI CHỖ Ở

Xin cảo cùng mọi bậc, kể chỉ chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản quán 0$ 1 giấy quán bậc, chớ lại thì nhớ thì biên rõ rằng vào đây, và gửi theo hai bậc (0$ 2) bằng tem cũng được để thì tiện giấy quán khác

Sẽ ai không gửi tiền theo thì sẽ đã quyền cho sẽ buộc phải lại sang tờ.

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện.

Nên dùng thuốc :

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Gởi bán tại Hà-nội hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul Bert.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghíp.

Mắc bệnh ghíp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghíp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

祥和裕
YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 968

Bản-hiệu có bán buôn các thứ sơn nhiều, hàng mà nhiều tiền, hàng thật tốt, giá thật rẻ

Có bán cả hàng ra thứ-hợp như tàu, nước, nhựa, qua, sáng, quế, bản-sơn, sơ hàng Saigon như Hue, thu, sơn vân

Nay mọi cả độ các mặt, lăng thành nhiều đơn vị sắt màu rộng bớ. Những hàng này sơn xuất trong làm, chỉ không sơn ít vì không có mua gửi đi các Hanoi, vì hàng còn nguyên không thể đi được.

Quí-khách ở gần nơi đến bản-hiệu mua, mua 5 ca thì gửi thư về, bản-hiệu sẽ gửi mười remboursement.

Cần hành

2010 YU-WO-TSEONG

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe. Trị được bệnh huyết suy làm cho trong máu thêm chất đỏ

Gởi bán tại :

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh nổi mẩn, khi huyết suy-yếu, thân-thể mỏi mệt, gầy còm, hay sinh kèm huyết sinh ra rão phải, làm cho hay ho vết nông thuốc này rất dễ, vị có mùi thơm không có ỉ ọm giong bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết

MAU BỔ 2$40

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu sư)

Thuốc này thực đáng làm nổi danh tiếng cho người bào-chế ra, vì hiệu đã đăng khắp trong các nhà thương và các nhà nuôi người đau ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm qui-báu, lấy làm tin dùng, vì là một thứ thuốc có giá trị đặc biệt! Hãy xin kể các thứ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi : bệnh suy nhược cả đàn ông, đàn bà ; bệnh thở thần nên con gái đến thì ; bệnh yếu đuối trong khi thai nghén, trong khi có sữa cho con bú ; bệnh một nhọc quá rồ sự làm ăn, bệnh ngơ ngẩn, bệnh đau bụng, đột gắn, vân vân.

Khi dùng với lọ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu sư) thì các bệnh ấy đều chuyển hết.

Ở các nhà bào chế và đều có bán nổi

---

yếu đuối vàng vọt

GẦY MÒN

Thuốc SIROP DESCHIENS có huyết bổ

Làm cho đang tác mau mạnh, ấy là một vị thuốc của Léon-Paul bình.

Thuốc nước hiệu bán thành hộ hiệu và các thứ thuốc ngoài nhà. Các nhà thương tại Hanoi Paris đều dùng cả.

Tiền mua tại Paris : DESCHIENS, 3 đường Paul-Lomby và các nhà bán thuốc.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL BERT, HANOI

Xe đạp cỡ đường trường, khung brasé, sơn đen, đường chỉ vàng, khung bánh sơn đen, pédales embouties, máy hãm ở bánh sau, bánh tự-động, tay lái hơi cong, yên kiểu Idéale, có cái chắn bùn, có tự dựng và bánh hiệu « Gaulois » : 450 frs.

Xe chạy thi hiệu « Tour de France » : 600 frs.

Các đồ phụ tùng :

Đèn đất, còi, chuông bán giá đặc-biệt.

PHẢI LÀM SAO

những người YẾU ĐUỐI, MỎN MỎI, những người mà PHỔI và CUỐN PHỔI YẾU!

Dùng VỊ TRỪ TRÙNG ĐỘC và BỔ là

La SOLUTION PAUTAUBERGE

có vị CRÉOSOTE và vị BỔ là CHLORHYDRO-PHOSPHATE de CHAUX

Uống vô hại tí, hiệu nghiệm về CẢM-HO lâu năm ho TỨC NGỰC đau KHIẾU XƯƠNG, GẦY GÒ. Ăn NGON có SỨC, hết đàm và ngứa

HO LAO

L. PAUTAUBERGE, 20, Rue de Constantinople, PARIS, et toutes Pharmacies.

CÁO-BẠCH

Quý-khách có xe ô-tô muốn chữa, nên đến xem xưởng **GARAGE BOBILLOT** *số 7, phố Bobillot, Hanoi : Tính giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*

Quý-khách nên đến xem xe kéo hạng lịch-sự : không xe nào tốt đẹp bằng.

CHO THUÊ XE Ô-TÔ

CENO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

J. BLANC *(dược sĩ hạng bào-chế)*

và L. BLANC *(người cải-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một chén con

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC

21, phố Trường-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Nếu được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lần mua phải nộp ngay 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo kỳ các điều khoản bởi trong hợp (Nhưng vậy mỗi ngày thứ đã có mấy số, số thì khoảng giữa có điều)

Hợp tiền thì đến được ngay cái số vé, chỉ mình hoàn số người nộp-hậu, mà lần sau số vẫn cứng được dự như thể đã đóng hết tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được hưởng ngay số số 16. Mỗi cái vé PANAMA thì nếu cũng trúng một lần, giá tiền sau tới 500.000 mình đến một cái quan, không có cũng được hoàn lại tiền quan.

Thực là một cách đặt lợi chắc nhất và lợi nhất!

Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY :

126 lô	500.000 quan	500 lô	5.000 quan
127 lô	250.000 —	1.250 lô	2.500 —
250 lô	100.000 —	12.500 lô	1.000 —
163 lô	50.000 —	1.757.662 lô	400 —

Có vé được dự các số trúng số mà đến khi số vé chắc mình trúng tài thôi

Khi thu vé số là được dự mọi số số sau số trúng số, mà không phải nộp tiền, khi số nào không trúng được tính hoàn. Các số trúng này người mua không cần lấy lại số vé. Chỉ lấy số vé trúng số mà thôi. Số vé lấy số nào trúng được, đúng như bản tính trúng ngày 15 Mars 1930. Đến tháng sau lại mua phần mới, cứ thế mà tiếp tục vô.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự các cuộc rút số thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Paperi, MARSEILLE (France)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)